

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**
Advies wetgeving VTC nr. 2021/18 van 2 maart 2021

betreffende

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021
roepnaam	(Energiedecreet en Vlaamse Codex Wonen)
datum	zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 5 februari 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna "e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna "AVG"), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Matthias Diependaele, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed; ontvangen door de VTC op 22 februari 2021;

Brengt op 2 maart 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Wonen (hierna de "Adviesaanvrager") verzocht per brief van 22 februari 2021 om het advies van de VTC over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021* (hierna "het Ontwerp").
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp wijzigt het Energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021. Het doel van het Ontwerp is de **inrichting van een uniek loket** bij de Vlaamse overheid dat door de **aanvragers van een renovatiepremie en/of van een energiepremie** kan aangesproken worden. Daarnaast wordt met dit Ontwerp de decretale basis gelegd voor het recht op een renovatiepremie voor de vereniging van mede-eigenaars die renovaties van de gemeenschappelijke delen van appartementsgebouwen uitvoeren.
4. Ter bevordering van klantvriendelijkheid en de transparantie is het wenselijk dat zoveel mogelijk premies, gericht op energiebesparing, kwaliteitsverbetering en aanpassing van de woning, in eenzelfde loket gebundeld worden met het oog op een overkoepelende woningrenovatiepremie. Door het inrichten van het eengemaakt loket zal de aanvrager van een energiepremie veel directer naar de premies voor woningkwaliteitswerken worden geleid en omgekeerd.
5. Het uniek loket zal bestaan uit een **gedeelde frontoffice** die de premie-aanvrager kan aanspreken om zijn aanvraag in te dienen. **Het agentschap Wonen-Vlaanderen of de werkmaatschappij van de distributienetbeheerders, Fluvius**, staan, afhankelijk van de doelgroep en de aard van de uitgevoerde renovatiewerken, in voor de eigenlijke afhandeling van de aanvragen via een gemeenschappelijk platform.
6. De adviesvrager stelt dat de operationalisering van het uniek loket in eerste instantie een decretale basis vergt om, conform aan de verplichtingen opgelegd door de AVG, persoonsgebonden gegevens op te vragen bij verschillende authentieke bronnen en deze gegevens te verwerken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. Het VTC gaf reeds eerder een advies over voorontwerpen van decreet tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009, meer bepaald:
 - **Advies 2020/11:** Advies wetgeving van de Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/11 van 28 april 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009.¹
 - **Advies 2020/51:** Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/51 van 17 november 2020 over een voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.²
 - **Advies 2021/11:** Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2021/11 van 2 maart 2021 over het voorstel van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de uitwisseling van gegevens tussen kredietgevers en het VEKA betreft.³
8. De voormalige Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer verleende ook advies over Ontwerp van decreet tot wijziging van het Vlaams Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1., 7.1.2., 7.1.5 en 13.2.1 van hetzelfde decreet (**CO-A-2017-081**).⁴

¹ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_11_advies.pdf

² https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_51_advies.pdf

³ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2021_11_advies.pdf

⁴ <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-07-2018.pdf>

9. De VTC stelt vast dat de **personen van wie gegevens worden verwerkt**, de volgende zijn: de premie-aanvragers of de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, de inwonende gezinsleden van de aanvrager, de personen ten laste en de personen die samenwonen met de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd (artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §3 Energiedecreet) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3 Vlaamse Codex Wonen).
10. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, in het kader van het unieke loket, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

11. Volgens de Memorie van Toelichting van het Ontwerp, bepalen artikel 3 en 4 van het Ontwerp, waarbij paragrafen 1 en 2 van artikel 12.7.1 in het Energiedecreet worden ingevoegd, de **decretale basis** om een uniek loket in te richten met als doel om voor beide premiestelsels (energie- en renovatie- en aanpassingspremie) in een gemeenschappelijk platform te voorzien dat door aanvragers kan gebruikt worden om hun aanvragen in te dienen.
12. Daarnaast legt artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §2, laatste lid) een **decretale grondslag** vast voor de uitwisseling van gegevens vastgelegd tussen de diensten van de Vlaamse Overheid, die de Vlaamse Regering zal aanwijzen, en de distributienetbeheerders of hun werkmaatschappij.
13. Ten slotte benadrukt de Memorie van Toelichting dat de verwerking binnen het uniek loket van persoonsgegevens, absoluut **noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang** die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (art. 6, lid 1, e), AVG).
14. De gegevens m.b.t. een handicap ((artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §3, 1.c)) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3, 1.c)) worden volgens de Memorie van Toelichting opgevraagd en verwerkt om te bepalen of de aanvrager in aanmerking komt voor een specifieke premieverhoging, waardoor de verwerking van dit type gegevens **noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang**. zonder deze gegevens kan dan aan de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd niet de premie worden uitgekeerd waarop hij of zij recht heeft, of kan niet worden gecontroleerd of men wel voor de verhoging in aanmerking komt. Daarnaast wordt in de Memorie van Toelichting benadrukt dat deze regeling evenredig is met het nagestreefde doel aangezien er in dit kader niet meer gegevens worden opgevraagd dan noodzakelijk: wanneer bij het premiestelsel enkel het statuut van de persoon van belang is, dan is het niet noodzakelijk om te weten aan welke concrete handicap de persoon lijdt.
15. De VTC wijst erop dat eerder artikel 9, 2, h), als rechtvaardigingsgrond kan worden ingeroepen, namelijk de verwerking is noodzakelijk voor het **verstrekken van sociale diensten**.
16. De verwerking van persoonsgegevens is dus gerechtvaardigd.
17. Het komt de Adviesaanvragers toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 AVG⁵, en dat de in randnummer 20 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden⁶.
18. Het Ontwerp bevat slechts een zeer summiere uiteenzetting omtrent de verwerking van gegevens m.b.t. een handicap door te vermelden dat deze gegevens worden opgevraagd en verwerkt conform artikel 9 AVG. De VTC meent dat het noodzakelijk is dat een specifieke verwijzing naar art. 9, lid 2, g, AVG in het Ontwerp zelf dient te worden opgenomen teneinde de regelgevende grondslag te verduidelijken.
19. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de

⁵ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt.

⁶ Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁷

20. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁸ of punt e)⁹ van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)¹⁰;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden¹¹;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)¹².

21. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de Memorie van Toelichting, wel kan afgeleid worden:

- wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen (zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §1) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §1));
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens ((zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §3) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3));
- wie de betrokkenen zijn (zie randnummer 9);
- aan wie de gegevens worden verstrekt: de diensten van de Vlaamse overheid die zij aanwijst, de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij ((zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §2, lid 3) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §2, lid 3));
- opslagperioden (zie randnummer 39);
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n): ((zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §4, achtste en negende lid) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3, achtste en negende lid)).

22. De VTC wijst er nog eens op dat er duidelijk ook sprake is van verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, meer bepaald de gegevens omtrent de handicap van de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, of gegevens omtrent de handicap van de personen die samenwonen met de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd.

23. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 AVG behoeven, naast een bijzondere rechtvaardigingsgrond, strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9 VVG die aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:

⁷ Zie DEGRAVE, E., *“L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁸ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁹ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

¹⁰ Zie artikel 5.1.c), AVG.

¹¹ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

¹² Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
24. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling** (zie verder opmerkingen van de VTC onder randnummer 29 e.v.).

3. Doelbinding

25. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
26. De volgende **doeleinden** worden in het Ontwerp en de Memorie van Toelichting vermeld:
- creatie van een uniek loket om de aanvraag, de behandeling, de verwerking en de uitbetaling van aanvragen voor premies die door of krachtens dit decreet door de Vlaamse Regering worden ingesteld op het vlak van werkzaamheden aan gebouwen of voor energieopwekkingsinstallaties, te faciliteren (zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §1) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §1)) en ervoor zorgt dat aanvragers beide premiestelsels (de energiepremie en de renovatiepremie en aanpassingspremie) in een gemeenschappelijk platform kunnen gebruiken om hun aanvragen in te dienen (zie bespreking artikel 3 en 4 in de Memorie van Toelichting);
 - voor de verwerking van het rijksregisternummer, het ondernemingsnummer en het vreemdelingsnummer is het doeleinde de unieke identificatie van de betrokkene (zie bespreking artikel 3 en 4 in de Memorie van Toelichting). Daarnaast kan ook o.b.v. deze gegevens worden nagegaan of de aanvrager recht heeft op de tegemoetkoming (zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §3, tweede lid) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3, tweede lid)), en kan de aanvrager uniek worden geïdentificeerd i.h.k.v. de bepalingen omtrent energiefraude en kan worden opgevolgd of in hoofde van die persoon aan voorwaarden zoals het eenmalig karakter van de premie of minimum verstrekten tijdsbestek is voldaan (zie bespreking artikel 3 en 4 in de Memorie van Toelichting);
 - de doelgroep van de renovatiepremie, geregeld door artikel 5.75 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, uit te breiden naar de vereniging van mede-eigenaars (zie bespreking artikel 5 in de Memorie van Toelichting).
27. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. **De VTC beveelt aan dat de Adviesaanvragers deze doeleinden verder omschrijft en verduidelijkt**, bij voorkeur in het in het Ontwerp zelf. Hierbij dient een specifieke aandacht te worden gegeven aan de verdere omschrijving van het doel van de verwerking van de gegevens m.b.t. een handicap.

4. Verantwoordelijkheid

28. Artikel 4.7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
29. Het Ontwerp bevat specifieke en expliciete bepalingen omtrent de vastlegging van de **verwerkingsverantwoordelijken**.

- zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §4, achtste en negende lid):

*“Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is **de dienst die de Vlaamse Regering, conform paragraaf 2, eerste lid, aanwijst, de verwerkingsverantwoordelijke**, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die conform paragraaf 2, eerste lid, aan die dienst worden toegekend.”*

*Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is **de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij de verwerkingsverantwoordelijke**, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die aan de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij conform paragraaf 2, tweede lid, worden toegekend.; en*

- zie artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3, achtste en negende lid):

*“Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is **de dienst die de Vlaamse Regering, conform paragraaf 2, eerste lid, aanwijst, de verwerkingsverantwoordelijke**, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die conform paragraaf 2, eerste lid, aan die dienst worden toegekend.*

*Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is **de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij de verwerkingsverantwoordelijke**, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die aan de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij conform paragraaf 2, tweede lid, worden toegekend.”*

30. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)¹³ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn. Het Ontwerp bepaalt in artikel 4 (artikel 12.7.1, §3, vierde lid en artikel 5.75/1, §3, vierde lid) dat, voor de unieke identificatie van de betrokkene, het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het vreemdelingennummer opgevraagd en verwerkt kan worden in het kader van de automatische verwerking van de gegevens. Voorts voorziet het Ontwerp in artikel 4 (artikel 12.7.1, §3, derde lid) en artikel 6 (artikel 5.75/1, §3, derde lid) in de mogelijkheid tot opvraging van gegevens m.b.t. een handicap, alsmede financiële gegevens omtrent het belastbaar inkomen en leefloon.
31. De VTC meent hieruit te kunnen afleiden dat dit mogelijks, conform artikel 35.3, b), AVG, een grootschalige verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9, lid 1, AVG betreft. Bijgevolg dient de verwerkingsverantwoordelijke, conform artikel 35.3. AVG, vooraleer met de verwerking van deze persoonsgegevens te starten, een **GEB** uit te voeren.
32. De VTC meent bovendien dat het uitvoeren van een GEB noodzakelijk zal zijn gelet op:
- de lijst van de **VTC** met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de AVG. Hier zijn bijvoorbeeld punten 3) en 9) relevant:
 - “3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG ¹⁰, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van

¹³ Voor richtlijnen over, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹¹ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹²;

- *“9) wanneer er op grote schaal gegevens van kwetsbare segmenten van de bevolking ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. KWETSBARE PERSONEN [criteria 5 en 7];”*
- de richtsnoeren van de voormalige **Working Party 29** (“WP29”) met betrekking tot het uitvoeren van een GEB¹⁴, waar de WP29 enkele criteria geeft die in aanmerking moeten worden genomen om te bepalen of er sprake is van een verwerking die “waarschijnlijk een hoog risico” zal inhouden. De Richtsnoeren bepalen dat een verwerkingsverantwoordelijke er in de meeste gevallen van kan uitgaan dat voor een verwerking die aan twee criteria voldoet, een GEB moet worden uitgevoerd. De VTC merkte alvast volgend criterium op dat aansluit bij het voorwerp van het Ontwerp:

“4. Gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard: dit omvat speciale categorieën persoonsgegevens zoals omschreven in artikel 9.”

5. Minimale gegevensverwerking

33. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. De Memorie van Toelichting benadrukt verscheidene keren dat de opgevraagde gegevens die worden verwerkt, waaronder “persoonlijke gegevens”, uiteraard **beperkt zouden blijven** tot gegevens die in het kader van de behandeling van de aanvraag noodzakelijk zijn.
34. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** voldoende zijn aangeduid in het Ontwerp in artikel 4 (artikel 12.7.1, §3) en artikel 6 (artikel 5.75/1, §3)):
- 1° *de volgende gegevens over de premieaanvrager of de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd:*
 - a) *het huidige adres en de vorige adressen en de contactgegevens;*
 - b) *de gezinssamenstelling, de personen ten laste en de personen die samenwonen met de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd;*
 - c) *de handicap van de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, of van de personen die samenwonen met de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd;*
 - d) *de burgerlijke staat;*
 - 2° *de volgende gegevens over het inkomen van de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, of het inkomen van de personen met wie de persoon samenwoont namens wie de premie wordt aangevraagd, voor de premies waar een inkomensgrens van toepassing is:*
 - a) *het gezamenlijk belastbaar inkomen;*
 - b) *het afzonderlijk belastbaar inkomen;*
 - c) *het leefloon;*
 - d) *de inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap;*
 - e) *de beroepsinkomsten die van belasting vrijgesteld zijn, uit het buitenland of verworven bij een Europese of internationale instelling;*
 - 3° *de zakelijke rechten waarvan de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, houder is;*
 - 4° *de volgende gegevens over het gebouw of de energieopwekkingsinstallatie waarvoor een premie wordt aangevraagd:*
 - a) *de aard;*
 - b) *de ligging;*
 - c) *de ouderdom;*

¹⁴ WP29, Richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679 ([ARTICLE29 Newsroom - Guidelines on Data Protection Impact Assessment \(DPIA\) \(wp248rev.01\) - European Commission \(europa.eu\)](#)).

- d) *de eigendom of zakelijke rechten die erop zijn gevestigd;*
- 5° *de gegevens over de uitgevoerde werken waarvoor een premie wordt aangevraagd, met inbegrip van facturen;*
- 6° *alle andere gegevens dan de gegevens, vermeld in punt 1° tot en met 5°, die verband houden met de premievoorwaarden die de Vlaamse Regering krachtens dit decreet of krachtens de Vlaamse Codex Wonen van 2021 vaststelt en die noodzakelijk zijn om de premie toe te kennen."*

35. Omtrent de gegevens m.b.t. een handicap wordt in de Memorie van Toelichting (zie bespreking van artikels 4 en 6) benadrukt dat deze regeling evenredig is met het nagestreefde doel aangezien er in dit kader niet meer gegevens worden opgevraagd dan noodzakelijk: wanneer bij het premiestelsel enkel het statuut van de persoon van belang is, dan is het niet noodzakelijk om te weten aan welke concrete handicap de persoon lijdt.
36. De **VTC beveelt zeer sterk aan om dit in het Ontwerp zelf te verankeren** en niet enkel in de Memorie van Toelichting om zodoende te waarborgen dat deze gegevens enkel worden verwerkt wanneer strikt noodzakelijk.
37. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens (zie artikel 4 Ontwerp; meer bepaald 12.7.1, §2 laatste lid en, §3 tweede lid en artikel 6 Ontwerp; meer bepaald artikel 5.75/1, §2, tweede lid en, §3, tweede lid). De VTC beveelt wel sterk aan dat dit verder wordt gepreciseerd, door toe te voegen dat het hier ook over persoonsgegevens gaat, en door te verduidelijken welke gegevens worden uitgewisseld en voor welke doeleinden. Voor wat persoonsgegevens betreft zal rekening moeten gehouden worden met het artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisselingen tussen instanties. Bij een eventuele gegevensuitwisseling tussen het agentschap Wonen-Vlaanderen en de werkmaatschappij Fluvius zal dus bijvoorbeeld een protocol moeten worden afgesloten.
38. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
39. Wat de **bewaartermijn** van de gegevens betreft, merkt de VTC op dat deze worden bepaald
- in artikel 4 van het Ontwerp:

*"De verwerkte gegevens over de premieaanvragen worden bij het unieke loket **tot vijftien jaar na de beslissing tot weigering of tot uitbetaling** van de premie bewaard.*

*In afwijking van het eerste lid worden de gegevens bij de premies die maar een keer kunnen worden verkregen, of waarbij er meer dan vijftien jaar moet zijn verstreken tussen verschillende premieaanvragen, **bewaard voor de tijd die noodzakelijk is om die subsidieregels te kunnen handhaven of toepassen."***
 - in artikel 6 van het Ontwerp:

*"§4. De verwerkte gegevens over de aanvragen voor tegemoetkoming worden **tot vijftien jaar na de beslissing tot weigering of tot uitbetaling** van de tegemoetkoming bewaard."*
40. In de Memorie van Toelichting (zie bespreking artikels 4 en 6) wordt ook afdoende gemotiveerd waarom bovenvermelde bewaartermijnen op vijftien jaar worden bepaald.

6. Juistheid van de gegevens

41. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
42. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen of om hiervoor delegatie te geven aan de Vlaamse Regering.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

43. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. In het Ontwerp of in de specifieke toelichting wordt niet verwezen naar enige informatie om de betrokkene hierover te informeren.
44. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplicht op te nemen vermeldingen, zodat het voor de betrokkenen duidelijk is tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. Dit kan eventueel via delegatie aan de Vlaamse Regering worden uitgewerkt.

8. Beveiligingsmaatregelen

45. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
46. Het Ontwerp voorziet o.m. in de verwerking van de volgende persoonsgegevens: de unieke identificatie van de betrokkene (bijv. het rijksregisternummer of het vreemdelingennummer), gegevens m.b.t. een handicap, financiële gegevens omtrent het belastbaar inkomen en leefloon. Dergelijke gegevens vereisen een bijzondere aandacht i.v.m. een passend beveiligingsniveau.
47. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁷ en een *logging* van de toegangen zodat men kan controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁸.
48. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloud-toepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁹.
49. Het Ontwerp vermeldt de specifieke verplichting tot het nemen van **passende technische en organisatorische** maatregelen. Bovendien wordt toegevoegd dat de geschiktheid van die veiligheidsmaatregelen op regelmatige basis moet worden geëvalueerd en waar nodig aangepast (artikel 4 (artikel 12.7.1, §3, zesde en zevende lid), en artikel 6 (artikel 5.75/1, §3, zesde en zevende lid)).
50. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁰.

¹⁵ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁶ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁷ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁸ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁹ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁰ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

51. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- verdere precisering omtrent de mededeling van persoonsgegevens tussen de diverse instanties, en verduidelijking welke gegevens worden uitgewisseld en voor welke doeleinden.
- verdere verduidelijking omtrent de verwerking van gegevens m.b.t. een handicap, door een specifieke verwijzing naar art. 9, lid 2, g, AVG in het Ontwerp op te nemen teneinde de regelgevende grondslag te verduidelijken;
- omtrent de gegevens m.b.t. een handicap: in het Ontwerp zelf, en niet enkel in de Memorie van Toelichting, te verankeren dat deze enkel in bepaalde welomlijnde gevallen mogen worden verwerkt, wanneer strikt noodzakelijk;
- bepalingen opnemen m.b.t. de juistheid van de gegevens en de eventuele nood tot actualisatie ervan (eventueel via delegatiebevoegdheid aan de Vlaamse Regering);
- uitvoering van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling voorafgaand aan de verwerkingen;
- aanvullen met de verplicht op te nemen vermeldingen, zodat het voor de betrokkenen duidelijk is tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-03-24 15:09:48 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

